

Nr 430.

Godkänd av första kammaren den 17 juni 1940.

Godkänd av andra kammaren den 17 juni 1940.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till anordnande av lastnings- och lossningsanläggningar för sockerbeter m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 227.)

Till Konungen.

I en den 24 maj 1940 dagtecknad proposition, nr 287, har Kungl. Maj:t, under åberopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över folkhushållningsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* till Bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbeter för budgetåret 1940/41 under elfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 750,000 kronor, *dels* till Anordningar för lastning och lossning av sockerbeter vid statens järnvägar för budgetåret 1940/41 å kapitalbudgeten, under rubrik statens järnvägar, anvisa ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor, *dels ock* till Lån till lastning- och lossningsanordningar för sockerbeter för budgetåret 1940/41 å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd anvisa ett reservationsanslag av 400,000 kronor.

Såsom av den i propositionen lämnade redogörelsen framgår, synes det under nu rådande förhållanden angeläget, att åtgärder vidtagas för underlättande av bettransporterna genom att vid olika järnvägsstationer i betdistrikten införa arbetsbesparande anordningar för lastning och lossning av betor. Sådana anläggningar kräva investering av betydande kapital. Departementschefen har framhållit, att det i nuvarande läge icke kunde förutsättas, att de enskilda intressenterna vore villiga att ombesörja detta i erforderlig omfattning under den närmaste tiden. Då det emellertid ur folkförsörjnings-synpunkt är av synnerlig vikt, att anläggningar av nämnda art komma till stånd med största möjliga skyndsamhet, har departementschefen funnit ekonomiskt understöd från statens sida nödvändigt till anordningarnas förverkligande. Riksdagen delar departementschefens sålunda uttalade uppfattning.

Enligt den i ärendet verkställda utredningen skulle omkring 200 järnvägsstationer i betdistrikten vara i behov av särskilda anordningar — elevatorer av viss typ eller lastningsbryggor — för lastning av betor. Härvid hava medtagits samtliga stationer, vid vilka lastas en betkvantitet av minst 1,500 ton

per år. Enär det torde visa sig omöjligt att till hösten 1940 hinna färdigställa anläggningar vid samtliga ifrågavarande stationer, har departementschefen ansett anordnandet av anläggningarna böra begränsas till de stationer, som mottaga minst 2,000 ton betor per år. Antalet dylika stationer kan uppskattas till omkring 175. Riksdagen har icke något att erinra mot departementschefens ifrågavarande förslag. I detta sammanhang vill riksdagen emellertid framhålla, att för den händelse det skulle visa sig ogörligt att till instundande höst färdigställda anordningar för lastning av betor i den utsträckning, departementschefen avsett, sådana anläggningar i första hand synas böra komma till stånd vid de järnvägsstationer, som hava den största inlastningskapaciteten.

Riksdagen bifaller departementschefen förslag att kostnaderna för ifrågavarande anordningar vid de stationer, som äro belägna å järnvägar, anslutna till statsbanenätet eller de statliga järnvägsbolagen, finansieras genom ett kapitalinvesteringsanslag å 1,000,000 kronor. På av departementschefen anförda skäl anser riksdagen vidare, att ett reservationsanslag av 750,000 kronor bör ställas till förfogande för statsbidrag till de enskilda järnvägarna, å vilka det skulle ankomma att utföra de å stationer vid dessa järnvägar planerade anordningarna. Statsbidraget synes i regel böra utgå med hälften av kostnaderna. Såsom i förevarande proposition angives torde det få ankomma på Kungl. Maj:t eller på av Kungl. Maj:t utsedd myndighet att efter regler, som fastställts av Kungl. Maj:t, bestämma bidragets storlek i det särskilda fallet. Riksdagen har icke heller funnit något att erinra mot att ett anslag av statsmedel till föreslaget belopp av 400,000 kronor anvisas, avsett att användas till lån åt de enskilda järnvägarna till underlättande av finansiering av den del av kostnaderna för anläggningarna, som icke täckes av statsbidrag. I fråga om ränta å lånen, säkerhet för desamma, lånens löptid m. m. ansluter sig riksdagen till vad departementschefen i ämnet anför.

Riksdagen, som i övrigt icke funnit vad i förevarande proposition anförts och föreslagits giva anledning till erinran eller uttalande från riksdagens sida, får anmäla, att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag, *dels till Bidrag till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor* för budgetåret 1940/41 under elfte huvudtiteln anvisat ett *reservationsanslag* av 750,000 kronor, *dels till Anordningar för lastning och lossning av sockerbetor vid statens järnvägar* för budgetåret 1940/41 såsom kapitalinvestering i statens affärsverksfonder, statens järnvägar, anvisat ett *reservationsanslag* av 1,000,000 kronor, *dels ock till Lån till lastnings- och lossningsanordningar för sockerbetor* för budgetåret 1940/41 såsom kapitalinvestering i fonden för låneunderstöd anvisat ett *reservationsanslag* av 400,000 kronor.

Stockholm den 17 juni 1940.

Med undersätlig vördnad.
